

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/1196- /2010. RP.

Előadó: dr. Oletics Zsolt r. alezredes

Telefon: 06 (1) 443-5674

Tárgy: alapvető jogot sértő

rendőri intézkedés

elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 101/2011. (IV. 13.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a panasznak az intézkedés célja közlésének elmaradása tekintetében

helyt adok,

minden más tekintetben a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 5) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 6) Irattár

I N D O K O L Á S

I.

A panaszos 2010. július 4-én több társával együtt Budapestre indult, egy bejelentett és a rendőrség által tudomásul vett megemlékezésre. 11 óra 30 perckor Kunszentmártonnál egy rendőr állította meg az autóbust, amivel utaztak. A hirtelen leállítás miatt a sofőr vészfékezésre kényszerült, ami miatt a panaszos egyik társa meg is sérült, így mentőt kellett hívni hozzá. Több mint két órát vett igénybe az intézkedés, ez idő alatt az intézkedés alá vont személyeknek – köztük a panaszosnak – a napon kellett várakozniuk. A panaszos előadása szerint az intézkedő rendőr az igazoltatás során azt állította, hogy „ez egy rutin ellenőrzés, de ha tárgyalásra kerül a sor, akkor azt fogom hazudni, hogy én figyelmeztettem mindenkit, hogy ebből szabálysértési eljárás lesz”.

Az intézkedés végeztével a panaszos és társai tovább indultak, Kecskemét után azonban egy benzinkútnál ismét megállították őket a rendőrök, akik két motorral és két mikrobusszal érkeztek. A várakozás alatt a panaszost kérése ellenére nem engedték kimenni a mosdóba. Igazoltatása során lakcímkártyáját is elkérte az intézkedő rendőr, amit ő nem adott át, mivel az nem volt nála. Az igazoltató rendőr csak azután adta vissza személyi igazolványát, hogy több társát is megkérdezte, hogy a panaszos igazat mond-e a lakcímkártyájával kapcsolatban. Az igazoltató rendőr az azonosító számát csak többszöri kérés után adta meg. Az intézkedés kb. 30 percet vett igénybe.

Ezt követően a Budapest Nagykörösi út, Ecseri úti gyorsító útszakaszán intették le ismét a buszt, amellyel a panaszos és társai utaztak. Kezdetben egy rendőr volt jelen az intézkedés során, majd öt percen belül további 25 rendőr érkezett a helyszínre. Az intézkedő rendőr a panaszos iratait kérte, válaszul azonban a panaszos megkérte őt, hogy vegye le a napszemüveget, amire a rendőr megengedhetetlen hangnemben válaszolt. Közel másfél órát vett igénybe az intézkedés ezen a helyszínen. Ez idő alatt a panaszost és társait nem engedték fel a buszra innivalóért, inni azonban az intézkedő rendőrök sem adtak nekik. A buszt úgy vizsgálták át, hogy három rendőr volt fent rajta és egy civil személy.

A panaszos 16 óra 30 perc körül érkezett meg társaival a rendezvény helyszínére. A rendezvény kezdetét várták, amikor 40 rohamrendőr szaladt el mellettük a térre, könnygáz palackkal valamint tonfával a kezükben. Nem értették, mi indokolja ezt az agresszív fellépést, hiszen nem követtek el semmilyen szabálysértést a helyszínen levők. Félelem lett úrrá a panaszoson a rohamrendőrök indokolatlan viselkedése miatt. A panaszos jogszerűtlennek tartja a háromszori igazoltatást, a fokozott ellenőrzést, valamint a ruházat- és csomagátvizsgálást, sérelmezi továbbá, hogy egyik igazoltatás során sem hangzott el az ellenőrzés célja.

A panaszos 2010. július 30-án kelt kiegészítő levelében az alábbi releváns információkat adta elő. A Kecskemét mellett intézkedő rendőr nem köszönt napszaknak megfelelően, nem közölte az igazoltatás célját, nevét, illetve azonosító számát nem mutatta meg, és nem a nőknek járó tisztelettel beszélt vele. Előadásából kiderült továbbá, hogy kifejezetten vele szemben nem foganatosítottak intézkedést a kérdéses napon az Erzsébet téren.

A Panasztestület munkatársa telefonon kereste meg a panaszost, és kérte panasza további pontosítására. A panaszos kérdésre válaszolva elmondta, hogy a Budapest, Nagykörösi úton foganatosított intézkedés során egy férfi rendőr szándékozott ruházatát

átvizsgálni, ő azonban ez ellen tiltakozott, így arra nem került sor. Elmondta továbbá, hogy vele szemben ruházatátvizsgálás a másik két helyszínen nem történt.

II.

A rendelkezésre álló rendőrségi iratokból az alábbiak állapíthatók meg tényszerűen.

Az országos rendőrfőkapitány 2010. július 2-án kelt egyedi utasításával az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése valamint a 44. § (1) bekezdése, továbbá a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 39. § (1) és (2) bekezdése alapján az egész ország területére fokozott ellenőrzést rendelt el. A fokozott ellenőrzés a gyorsforgalmi úthálózatra, az egy és két számjegyű főutakra, valamint az azokkal párhuzamos utakra terjedt ki 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig.

A fokozott ellenőrzés során a rendőri állomány az ország területén jogellenesen tartózkodók felderítése céljából mélységi ellenőrzést végzett, valamint a közlekedés biztonságának további javítása érdekében a járművek műszaki állapotát, a járművek forgalomban részvételének feltételeit, valamint a járművek vezetőit, azok vezetésre képes állapotát és vezetésre jogosultságát ellenőrizte. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat, csomag és jármű átvizsgálást hajtott végre.

Az egyedi utasítás indokolása szerint az elmúlt időszakban jelentősen megnövekedett az illegális határátlépések száma és emiatt indokolt a mélységi ellenőrzések fokozásával az integrált határellenőrzés hatékonyságának növelése. További cél a közlekedésbiztonság javítása, aminek egyik lehetséges eszköze a járművek és az azokat vezető személyek váratlan ellenőrzése. Közlekedésbiztonsági szempontból különösen nagy kockázatot jelentenek azok az autóbuszok, illetve autóbuszokat vezető személyek, amelyek, illetve akik nem felelnek meg a rájuk vonatkozó előírásoknak. Az ellenőrzéseknek elsősorban a 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművekre kellett kiterjedniük.

A Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatója 2010. július 2-án adta ki 16000/2013/2010. ált. számú intézkedési tervét a „Magyar Nemzeti Gárda” 2010. július 4-én Budapesten megtartásra kerülő avatásával kapcsolatos megyei közlekedésrendészeti feladatok végrehajtására. Az intézkedési terv szerint a bíróság jogerős ítéletével betiltott Magyar Gárda alapjain szerveződött Magyar Nemzeti Gárda tagjainak fogadalomtételére 2010. július 4-én Budapesten, az Erzsébet téren kerül sor. Tekintettel arra, hogy ugyan ebben az időpontban kezdődik a 15. Budapest Pride „meleg fesztivál” is, amelynek szintén Budapest ad otthont, az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) vezetője fokozott közlekedési ellenőrzés végrehajtását rendelte el.

Az intézkedési terv szerint a fő közlekedési utakon elsősorban a Budapest irányába haladó forgalom ellenőrzése volt a cél és az ellenőrzés során – az általános forgalom ellenőrzési feladatokon túl – kiemelt figyelmet kellett fordítani minden olyan gépjármű ellenőrzésére, amelyről a külsőségei alapján (zászlók, transzparenszek, feliratok, a gépjárműben tartózkodók ruházata, stb.) feltételezhető volt, hogy az avatási ünnepségre utazik.

Minden igazoltatott személyt és járművet a körözési rendszerben ellenőrizni kellett, és az ellenőrzés tényéről minden esetben igazoltató lapot kellett kiállítani. Minden ellenőrzés alá vont jármű vezetőjével szemben alkoholszondás ellenőrzést kellett alkalmazni. A megyei rendőr-főkapitányság ügyeletének haladéktalanul jelenteni kellett, amennyiben feltehetőleg az avatási ünnepségre tartó gépjárművet, vagy ilyen gépjárművekből álló konvojok haladását észlelték az intézkedő rendőrök, illetve ezzel kapcsolatban rendőri intézkedés vált szükségessé. Fokozottan ellenőrizni kellett az említett fő közlekedési utak mellett lévő parkolókat, benzinkutakat, pihenő helyeket.

Az intézkedési terv 2010. július 3-án kelt kiegészítése a fentiekben túl előírta azt is, hogy az üzemképes forgalomellenőrző technikai eszközök használata ki kellett, hogy terjedjen a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek, ilyen gépjárművekből álló konvojok dokumentálására is, továbbá az ilyen eszközök alkalmazásával „előjelző és információtovábbító” tevékenység végzése volt indokolt. A fokozott ellenőrzés parancsnoka részére haladéktalanul jelenteni kellett a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek vagy ilyen gépjárművekből álló konvojok haladását, illetve azt, ha ezzel kapcsolatban bármilyen rendőri intézkedés vált szükségessé.

A Kunszentmártoni Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. augusztus 18-án kelt jelentése szerint a megyei intézkedési terv alapján M. I. r. zászlós és O. S. r. őrmester 2010. július 4-én 0 órától 12 óráig a 44. számú út 52-53 km szelvényében, Kunszentmárton külterületén hajtott végre forgalomellenőrző tevékenységet. A rendőrök az Rtv. 29. § és 30. § (1) bekezdése alapján, valamint az egyedi utasításban meghatározottak alapján intézkedtek.

Az intézkedés a rendőri jelentés szerint 2010. július 4-én 11 óra 20 perckor kezdődött a busz előírás szerinti megállásával, majd a jármű közlekedésben való részvételének ellenőrzését követően az abban utazó személyek igazoltatásával folytatódott. Az első személy adatait 11 óra 27 perckor jegyezték fel, a számítógépes rendszerből történő lekérdezésére 11 óra 36 perckor került sor, míg az utolsó személy adatainak rögzítése a manuális nyilvántartásban 12 óra 09 perckor, lekérdezése pedig 12 óra 50 perckor történt. A fentiekből kiderül, hogy egy személy igazoltatása és adattárból lekérése, kevesebb, mint 2 percet vett igénybe. A számítógépes rendszerből a lekérdezések folyamatosak voltak, ennél rövidebb idő alatt nem volt lehetséges végrehajtani az ellenőrzést. A keletkezett RK lapokat megsemmisítették a törvényes határidőn belül.

Az intézkedés során a rendőrök a szükséges tájékoztatáson felül nem beszéltek senkivel, az igazoltatáshoz nem fűztek hozzá semmit, az utazóktól kérték, hogy az igazoltatásról ne készítsenek felvételeket, aminek az érintettek eleget is tettek.

Az első intézkedést foganatosító M. I. r. zászlós és O. S. r. őrmester 2010. július 4-én kelt jelentése szerint a panaszt intézkedés napján fokozott ellenőrzésben vettek részt, felállítási helyük Kunszentmárton külterületén, a 44-es fő közlekedési út 52 és 53 km szelvénye között volt. 11 óra 10 perckor az ügyelvezető tájékoztatta őket, hogy Szarvas irányából Kecskemét irányába érkezni fog egy autóbusz, amire árpádsávos zászlót függesztettek ki. Az ügyelvezetőt a szarvasi ügyeletes értesítette. Az utasítás szerint az autóbust meg kellett állítani és a rajta lévő személyeket igazoltatni, valamint priorálni.

Az autóbust 11 óra 20 perckor vonták intézkedés alá, a rendőri karjelzést a megállítása érdekében 150-200 méter távolságból adták ki. Az autóbusz vészfékezés, vagy hirtelen megállás nélkül, biztonságosan meg tudott állni úgy, hogy forgalmi akadályt nem képezett, a közlekedés más résztvevőjének biztonságát nem veszélyeztette. A buszon 49 utas és a sofőr tartózkodott.

A busz hátsó ablakán belülről kb. 50x50 cm nagyságú Árpádsávos zászló volt kifüggesztve, valamint jobb oldalon a középső ülésre egy darab Árpádsávos zászlót terítettek. Az autóbust átvizsgálták, közbiztonságra veszélyes eszközt nem találtak.

Az utasokat igazoltatták, valamint az utasítás alapján priorálták és ruházat-átvizsgálást végeztek, amelynek során szabálysértést nem észleltek. Az utasok nagy része terepszínű ruhát viselt, gárda egyenruha nem volt senkin. Néhány személy pólóján „szebb jövőért” felirat volt olvasható.

Intézkedés során megkereste őket az egyik utas azzal, hogy a hirtelen fékezés miatt beütötte a fejét, és fájlalja. Az intézkedő rendőrök mentőt hívtak hozzá, akik megvizsgálták, és megállapították, hogy sérülése nincs. A busz vezetője elmondta, hogy a karjelzést megfelelő időben kapta, és biztonságosan meg tudott állni.

A buszon tartózkodó személyek elmondták, hogy Békéscsabáról indultak és Budapestre mennek az Erzsébet térre bejelentett rendezvényre. Az intézkedés megkezdése előtt kamerákat és mobiltelefonokat vettek elő az utasok. Az intézkedő rendőrök ekkor arról tájékoztatták őket, hogy intézkedő rendőrt nem lehet kamerázni, erre ők a készülékeket elrakták. Intézkedés során az utasok együttműködők voltak, rendbontás nem történt. Az intézkedés végén elkérték a r. zászlós nevét, jelvéyszámát, valamint szolgálati helyét, amit a r. zászlós megadott.

A Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BKMRFK) főkapitány helyettese 2010. augusztus 23-án kelt tájékoztatása szerint a BMRFK Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztálya a megye területére kiterjedő fokozott ellenőrzés végrehajtását rendelte el 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig az országos rendőrfőkapitány egyedi utasítása alapján.

A fokozott ellenőrzés végrehajtásában, – amely az autóbuszok, 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművek ellenőrzésére, valamint a jogellenesen belföldön tartózkodó személyek kiszűrésére irányult – a BKMRFK állományából 45 fő vett részt.

2010. július 4-én 13 óra 30 perckor az M5-ös autópálya 91 km-nél található parkolóban az ellenőrzésben részt vevő állomány tagjai megállítottak egy Mercedes típusú autóbust, és ellenőrizték az azon utazó személyeket. Az intézkedés végrehajtásában, annak mihamarabbi befejezése céljából 10 fő rendőr vett részt. Az autóbusz utasaival szembeni intézkedés 14 óra 30 perckor befejeződött, ekkor az autóbust továbbengedték.

A helyszínen szolgálatot teljesítő állomány tagjai eleget tettek az Rtv. 20. §-ában foglalt kötelezettségeiknek, az évszaknak megfelelő szolgálati egyenruhában láttak el a szolgálatot, amelyen azonosító jelvényt, valamint névkitűzőt viseltek. Az intézkedést a jogszabályi előírásoknak megfelelően hajtották végre.

A BKMRFK Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztály Forgalom Ellenőrző Alosztály két intézkedő r. főtörzsőrmesterének 2010. augusztus 5-én kelt jelentése szerint 2010. július 4-én motorkerékpárral teljesítettek szolgálatot az M5 autópálya bal pályatest 67 km-nél lévő pihenőben, ahol az országos rendőrfőkapitány utasítása alapján fokozott közlekedésrendészeti ellenőrzésben vettek részt. Az ellenőrzés a kilenc vagy több személy szállítására alkalmas járművek ellenőrzésére, valamint a jogellenesen belföldön tartózkodó személyek kiszűrésére irányult.

Az ellenőrzés során 13 órakor V. F. r. százados utasítására intézkedni indultak az M5 autópálya bal pályatest 91 km-nél található csomópontjához, mivel az utasítás szerint a 44-es, illetve az 54-es számú főút nagyobb buszforgalmat bonyolít és így ezen útszakaszokat együttesen tudják ellenőrzés alá vonni. 13 óra 30 perckor megállították az 54-es számú főúton Békéscsaba irányából az autópálya irányába közlekedő FLX-719 forgalmi rendszámú, Mercedes típusú járművet, amelyet utasaira is kiterjedően intézkedés alá vontak.

Az intézkedést az M5 autópálya bal pályatest 91 km-nél lévő parkolóban hajtották végre, a parkolóban kialakított mellékhelyiség előtti területen, ahol az intézkedés mihamarabbi befejezése céljából helyszínre érkezett két fő rendőr a Kecskeméti Rendőrkapitányság, valamint hat fő rendőr a Kiskunhalasi Rendőrkapitányság fokozott ellenőrzésben résztvevő állományából.

A helyszínen lévő kollégákkal együtt igazoltatták az autóbusz utasait, valamint vezetőjét. Az igazoltatás során igazoltató lapokat állítottak ki az intézkedés alá vont személyekről és adataikat az országos számítógépes nyilvántartó rendszeren keresztül ellenőrizték. Az intézkedés alá vont személyek adatai valósak voltak, az érintettek körében nem szerepeltek.

Az intézkedés alá vont személyek csak többszöri felszólításra adták át a személyi igazolványaikat és többször hangoztatták, hogy mást nem kötelesek átadni, ezért a lakcímüket igazoló hatósági igazolványukat nem adják át. A jelentés szerint az intézkedő rendőrök az

igazoltató lapokon a laccímeket azoknál a személyeknél rögzítették, akik ezt az információt – erre irányuló külön kérés nélkül – önként közölték.

Az igazoltató rendőrök rendszeresített motoros védőruházatban voltak, szolgálati ruházatukon elhelyezték jelvényüket, állományjelzőjüket, rendfokozati jelzésüket, valamint az állományjelző alatt a rendszeresített tépőzáras jelvényt is. Elmondásuk szerint az intézkedést a jogszabályi előírásoknak megfelelően, kulturáltan hajtották végre. Az igazoltatást végző r. főtörzsőrmester nevét, rendfokozatát, illetve jelvényt is megmutatta.

N. I. r. törzsszázlós és G. A. r. főtörzsőrmester 2010. augusztus 4-én kelt jelentése az alábbi releváns információkat tartalmazza az esettel kapcsolatban. A jelentést tevő rendőrök fokozott közlekedési ellenőrzésben vettek részt Kiskunhalas területén, amikor 13 óra 20 perc körüli időben azt a tájékoztatást kapták, hogy vonuljanak az 54-es főútra és az M5 autópálya kereszteződéséhez és ott az oda Békéscsaba felől érkező fehér Mercedes típusú autóbust, az érkező megerősítő erőkkel kísérik ki az autópályáról és igazoltassák a jármű utasait. Az utasítást nyugtázva a két rendőr elindult a meghatározott helyre.

A kereszteződéshez érve kb. 10 perc elteltével Békéscsaba felől megérkezett a jelzett autóbusz, amelyet egy megkülönböztetett jelzéssel ellátott szolgálati gépkocsi követett, valamint az autópálya irányából megérkezett két motoros járőr, akik a busz elé fordultak. Az intézkedő rendőröknek nem volt tudomásuk arról, hogy ki utasította a motoros rendőröket. A benzinkút parkolójában, miután a busz megállt, a motoros járőrökkel és a busz mögött érkező másik két járőrrel a busz két ajtajához mentek és a kapott utasítások szerint elkezdtek igazoltatni a buszról leszálló embereket. Kérték, hogy senki ne menjen el addig, amíg az igazoltatás véget nem ér. Erre azért volt szükség, mert a leszálló emberek közül többen a mosdóba kívántak volna menni. Az intézkedés ideje alatt folyamatosan kamerázták a rendőröket és többször, felháborodva kérdezték, hogy mi az intézkedés oka, mert egy órával korábban is megállították őket és másfél órán keresztül feltartották a buszt.

Az igazoltatásokat az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglaltak alapján hajtották végre. A szolgálati öltözet nyári pantalló, fehér ing és láthatósági mellény volt, amelyet szolgálati azonosító jelvényrel és rendfokozati jelzéssel láttak el. Az igazoltató rendőrök nevét az általunk igazoltatott személyek közül többen elkérték, őket a rendőrök tájékoztatták, hogy az intézkedés befejeztével mindent közölni fognak. Az intézkedést követően a r. főtörzsőrmestertől egy személy megkérdezte a nevét, a jelvényt is megmutatta, a szolgálati helyét valamint parancsnok nevét, amiről ő tájékoztatást is nyújtott.

V. P. r. törzsőrmester és J. R. r. őrmester 2010. augusztus 5-én kelt jelentése szerint 2010. július 4-én 6 és 18 óra közötti időben fokozott közlekedésrendészeti akció keretében gépkocsizó járőrszolgálatot láttak el megkülönböztető jelzésekkel felszerelt szolgálati gépkocsival. Ennek során 12.30 és 14.00 óra közötti időben a 44-es számú főúton végeztek mozgó ellenőrzést, majd ezt követően az 54-es számú főúton folytatták szolgálatukat. Már a 44-es számú főúton előttük haladt a későbbiekben rendőri intézkedés alá vont autóbusz. Az autóbusszal szemben ekkor rendőri intézkedésre még nem került sor, csak akkor, amikor a mozgóellenőrzés során, kb. 13 óra 45 perc körüli időben azt észlelték, hogy az 54-es számú főútra és az M5 autópálya felhajtójánál található MOL üzemanyagtöltő-állomás parkolójánál az autóbust motoros rendőrök megelözték, és az 54-es számú főútról leterelték a benzinkút parkolójába.

Tekintettel arra, hogy az autóbussen láthatóan nagy számú utas foglalt helyet, engedélyt kértek az akció helyi parancsnokától, hogy a motoros rendőrök segítséget nyújtsanak az intézkedés során, aki ezt engedélyezte is. Időközben további rendőri erők érkeztek az intézkedés helyszínére egy mikrobusszal, akik szintén bekapcsolódtak az intézkedésbe. A jelentés szerint V. P. r. törzsőrmesternek és J. R. r. őrmesternek nem volt tudomása arról,

hogy ők kinek az utasítására érkeztek. Az intézkedés okát M. G. r. főtörzsőrmester közölte az intézkedés alá vontakkal.

A buszon 50 fő tartózkodott, valamennyi személyt igazoltatták és priorálták. Az igazoltatás törvényi alapja az Rtv. 29. § (1) bekezdése volt. Az intézkedés során a busz sofőrje önként átadta a busz menetlevelét, valamint az ő személyi okmányaival együtt az utaslistát. A kapott lista alapján valamennyi utast igazoltatták, az okmányok visszaadása is ennek felhasználásával, a nevek felolvasásával történt.

Az igazoltatás során a személyeket a személyi igazolványuk és lakcímkártyájuk alapján azonosították, az Rtv. 29. § (1), (2) és (3) bekezdésében, valamint a 77. § és a 81. §-ban, továbbá a Szolgálati Szabályzat 38. § (1), (2) és (3) bekezdésében meghatározottak szerint. A szolgálat ellátása során a jelentést tevő rendőrök az évszaknak megfelelő szolgálati öltözetben voltak (rendszeresített fehér ing, nyári pantalló, az előírt kényszerítő eszközök, azonosító jelvény, névkitűző). Az ing felett láthatósági átvétőt viseltek, ez alatt volt látható az azonosító jelvény és a névkitűző. J. R. r. őrmester a láthatósági átvétőn kitűzte a hímzett névkitűzőt és a rendfokozati jelzést, kérésre meg is mutatta a névkitűzőjét. Egyebekben az igazoltatás alá vont személyek az intézkedő rendőrök nevét, rendfokozatát, jelvéyszámát sem az intézkedés alatt, sem annak befejeztével nem kérték el.

A rendőrség mellékelte a panaszos Kecskemét környéki igazoltatásáról kiállított RK lapot is, amelyen a panaszos neve, anyja neve, személyi száma, születési helye, valamint lakcíme szerepel. Az intézkedés okaként általános ellenőrzést, igazoltatást jelöltek meg.

Budapest rendőrfőkapitánya 2010. július 1-jén kelt egyedi utasításával fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest teljes területére 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig az Rtv. 30. § (1) és (3) bekezdése, illetve a Szolgálati Szabályzat 73. § (6) bekezdése és 103. § (11) bekezdése alapján. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során az utasítás végrehajtásába beosztott rendőri állomány számára szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat írt elő az Rtv. 13. § alapján – illetve kérésre –, továbbá azt, hogy közreműködjön a rend helyreállításában, és jogsértés esetén hajtsa végre a szükséges intézkedést.

Az egyedi utasítás indokolása azt tartalmazza, hogy egy magánszemély a főváros V. kerületében található Erzsébet térre, valamint a Felvonulási tér – Andrassy út – Bajcsy-Zsilinszky út – Hajós utca útvonalra 2010. július 4. napjára demonstráció megtartását jelentette be, amely rendezvényen jelentős számú résztvevő megjelenése volt várható. A demonstratív tömegrendezvény biztosítása, illetőleg a gyülekezési joggal élők és a járókelők biztonságának garantálása érdekében a főváros területén indokolt volt a személy- és gépjárműforgalom fokozott ellenőrzése.

Az indokolás utal továbbá az Rtv. 30. § (3) bekezdésére, miszerint a rendőrség „a rendezvény, az esemény, továbbá a közlekedés biztonságát, a közterület rendjét veszélyeztető jogellenes cselekmény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott területre belépők és az ott tartózkodók ruházatát és járművét átvizsgálhatja, illetőleg az üzemeltető által előírt feltételek megtartását ellenőrizheti, a közbiztonságra veszélyt jelentő anyagokat, eszközöket lefoglalhatja, illetőleg azoknak a rendezvény, esemény helyszínére való bevitelét megtilthatja”. A Szolgálati Szabályzat 73. § (6) bekezdése alapján a gyülekezési jogról szóló 1989. évi III. törvény hatálya alá tartozó, illetve más jelentős rendezvény helyszínén csapaterőnek a biztosításban való részvétele esetén azt a területet, ahová a belépők fokozott ellenőrzése kötelező, a rendőri szerv vezetője határozza meg. Az indokolás leszögezi, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata alapján az állam kötelessége az alapvető jogok tiszteletben tartása, mely nem merül ki abba, hogy tartózkodnia kell megsértésüktől, hanem magában foglalja azt is, hogy gondoskodnia kell az

érvényesülésükhöz szükséges feltételekről. Ebből is következik, hogy a hatóságnak szükség esetén akár erő alkalmazásával is biztosítania kell a jogszerűnek tartott gyűlések lebonyolítását, illetőleg meg kell akadályoznia, hogy azt mások megzavarják.

A Budapesti Rendőr-főkapitányság (továbbiakban: BRFK) Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály vezetőjének 2010. szeptember 2-án kelt jelentése szerint 2010. július 4-én az intézkedő rendőrök bevetési csoportba szervezve láttak el szolgálatot Budapest területén. Budapest Rendőrfőkapitánya a biztosítási feladattal összefüggésben fokozott ellenőrzést rendelt el Budapest területére.

A Rendész-201-es hívóval szolgálatot teljesítő bevetési csoport valamint a Rendész-203-as hívójú csoport 15 óra körül azt az utasítást kapta a BRFK Biztosítási Törzsétől, hogy vonjon intézkedés alá egy autóbust, amelyen a jogerősen felosztatott Magyar Gárda (vezetőiben, céljaiban, felépítésében megegyező) utódjának tekinthető Magyar Nemzeti Gárda tagjai utaznak. Az intézkedés során ellenőrizni kellett azt is, hogy a rendezvényre tartók bármilyen közbiztonságra veszélyes vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt birtokolnak-e. Arról nem volt tudomásuk, hogy az autóbust korábban már intézkedés alá vonták, ilyen jelzést a biztosítási törzs nem adott.

A Budapest XIX. kerület, Nagykörsi úton a korábban már a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottjai által megállított és intézkedés alá vont autóbust utasait a kapott utasítás alapján igazoltatták, ruházat- és csomag átvizsgálást, illetve az autóbuston járműátvizsgálást fogantatosítottak. Tekintettel arra, hogy az igazoltatásokat követő priorálások, valamint a jármű- és csomagátvizsgálások következtében további intézkedések nem váltak szükségessé, a járművet utasaival együtt az intézkedés végeztével útjára bocsátották, az intézkedésről írásos jelentést nem készítettek.

A rendőrökkel közölt utasítás szerint a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottjai ellenőrzés alá vontak egy autóbust, de a buszon utazók létszáma szükségessé teszi azt, hogy a rendőri erők létszámát növeljék. Megérkezésükkor az autóbust utasainak egy része már a busz melletti járdaszakaszon volt. Az intézkedés megkezdésekor a r. főtörzssászlós (mint az egység parancsnoka) közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, azt a tényt, hogy fokozott ellenőrzést rendeltek el Budapesten és ennek keretében igazoltatásra, jármű-, ruházat- és csomag átvizsgálásokra kerül sor.

A busz utasainak nagy része a tájékoztatást tudomásul vette, de egy fiatal nő és egy magas férfi folyamatosan kötekedett a rendőrökkel, igyekeztek őket munkavégzésükben fenyegetéssel megzavarni. A két személyhez csatlakozott további 3-4 személy, akik az úttesten kezdtek sétálgatni (az intézkedés helyszínén járda volt, ott az utasok biztonságosan várakozhattak), ezért őket fel is kellett szólítani ezen magatartásuk abbahagyására. Ők azonban közölték, hogy nekik joguk van akkor és ott sétálni, ahol és amikor akarnak. Mivel a gyalogosok közlekedésére vonatkozó szabálysértést az abbahagyására irányuló felszólítás ellenére tovább folytatták, a r. főtörzssászlós kilátásba helyezte a szabálysértés továbbfolytatása miatti előállításukat, valamint velük szemben szabálysértési eljárás kezdeményezését. Ezt követően a személyek csatlakoztak a járdán tartózkodó társaikhoz.

A r. főtörzssászlós elmondta azt is, hogy az intézkedés elején hozzá lépő, vele kötekedő hölgy közölte vele, hogy nincs joga napszemüveget viselni, miközben intézkedik. Tekintettel arra, hogy a r. főtörzssászlós gyógyászati szemüveget visel, melyet orvos írt fel részére – amit közölt is a hölgygel – az ötödik-hatodik ezen kérdéskört célzó kijelentést követően nem reagált a hölgy megjegyzéseire. A r. főtörzssászlós elmondta, hogy a priorálások végrehajtása alatt a jármű- valamint a csomagok átvizsgálását is végrehajtották. Ezen intézkedés alatt mindvégig vele volt a busz egyik utasa, akit a busz utasai jelöltek ki maguk közül, és ezen férfi a teljes járműátvizsgálást rögzítette a nála lévő mobiltelefonnal. A busz utasai (leszámítva a korábban említett 4-6 főt) kifejtették, hogy ezen eljárást maximálisan korrektnek és emberségesnek tartják.

Ezen kifejezéseket használta az a férfi is, aki egyedülként jelezte az intézkedő rendőröknek, hogy szomjas. Mivel utastársai (akik az intézkedés megkezdésekor magukhoz vették enni-innivalójukat) nem reagáltak kijelentésére, a Rendész 201-es csoport saját vízkészletéből adott inni a férfinak.

A teljes rendőri intézkedés kb. 40-45 percet vett igénybe, ezt követően a busz utasaival szemben az intézkedést befejezték és közölték velük, hogy távozhatnak. A r. főörzsászlós kijelentette, hogy mindenkiel mindvégig emberi hangnemben, a vonatkozó jogszabályok és utasítások betartásával kommunikált.

A Bevetési Osztály vezetője összefoglalva megállapította, hogy az intézkedő rendőrök parancsnoka eleget tett az Rtv. 20. §-ban foglalt kötelezettségének. Az autóbusz átvizsgálására a Szolgálati Szabályzat 40. § (1) és (2) bekezdés a) és b) pontjai alapján került sor a panaszban ismertetett módon, az utasok által kijelölt személy mindvégig jelen volt, a busz átvizsgálását végig rögzítette mobiltelefonjával.

Az autóbusz pontos megállításának idejéről az osztályvezető nem tudott nyilatkozni, megjegyezni kívánta azonban a rendőri intézkedések időpontjával kapcsolatban, hogy a panaszok alapján 11 óra 30 perckor Kunszentmártonnál igazoltatták az autóbusz utasait. Ez az intézkedés a panasz szerint több mint 2 órán keresztül tartott. Ezt követően 1 óra sem telt el, de Kecskeméten újabb igazoltatásra került sor, ahol kb. 30 percig tartott az intézkedés. Kecskemétről Budapestre az út kb. 80 km, ami az útvonaltervező programok és az autóbuszokra vonatkozó korlátozások figyelembe vételével legalább 1 óráig tarthatott. Ezek szerint 15 óra 45 perc és 16 óra között érkezhettek meg Budapestre, ahol közel 1 óra 30 percig álltak, azonban a több mint 10 km-es utat megtéve 16 óra 30 percre mégis megérkeztek az Erzsébet téri rendezvényre. Álláspontja szerint a panasz ezen része értékelhetetlen, a valóságnak nem felel meg, még akkor sem, ha 15 órakor igazoltatta őket a Rendész 201-es csoport, mivel a másfél órás intézkedés befejeztével még el kellett jutni az V. kerület, Erzsébet térre, ahová a panasz szerint 16 óra 30 perckor megérkeztek.

A beszerzett információk alapján az intézkedés alá vont személyek már eleve étellel és itallal szálltak le a buszról. Egy személy volt, aki vizet kért, neki a rendőrök saját készletükből adtak inni.

A fentiek alapján az osztályvezető megállapította, hogy a panaszolt rendőri intézkedés jogszerű és szakszerű volt, azzal kapcsolatban nem tudott megállapítani hiányosságot. A panaszokban szereplő bizonyítható ellentmondások (név, szolgálati hely ismerete annak közlése nélkül, az elemzett időpontbeli ellentmondások) álláspontja szerint a panaszt teljes egészében értékelhetetlenné teszik.

B. T. r. törzsőrmester 2010. augusztus 16-án kelt jelentése szerint a r. törzsőrmester 2010. július 4-én a bevetési csoport tagjaként látott el szolgálatot S. F. r. törzsászlós vezetésével Budapest közigazgatási területén a felosztott Magyar Gárda rendezvényével kapcsolatban. Szolgálati teljesítése során 15 óra körül a „Rendező” utasítására a mobil csoport megjelent a Budapest, Nagykörösi út bevezető szakaszánál, mivel onnan rendőr kollégák kértek segítséget egy nagyobb csoport ellenőrzéséhez, igazoltatásához. A r. törzsőrmester feladata az összegyűjtött személyi igazolványokon szereplő adatok RK lapon történő rögzítése volt. A feladat gyors végrehajtása érdekében a r. törzsászlós beült a szolgálati gépjárműbe. Az adatok rögzítése után az okmányokat átadta az egyik kollégájának, aki azokat hiánytalanul visszaadta a tulajdonosoknak. Az intézkedés során más egyéb feladata nem volt, ezért a szolgálati gépjármű közvetlen közelében maradt, az intézkedés alá vont személyek közül senkivel nem beszélt.

H. T. r. őrmester 2010. augusztus 11-én kelt jelentése szerint a r. törzsőrmesternek ugyanez volt a feladata. Előadta, hogy egy személynél nem volt személyi igazolvány, az ő adatait bemondás alapján ellenőrizték le. Ugyanezen személy vizet kért tőle, mire a r.

őrmester a saját táskájában lévő védőitalból egy fél literes ásványvizet átadott, ezt a férfi jó szándékkal, többször is megköszönte. A r. őrmester ruházatátvizsgálásban nem vett részt.

A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztály r. hadnagyának jelentése szerint a – később a művelet parancsnokának kijelölt – r. hadnagy 2010. július 4-én reggel 7 órától biztosítási feladatot látott el. Szolgálat ellátása során körülbelül 16 óra 30 perckor azt az utasítást kapta, hogy öltözzön be védőfelszerelésbe és haladéktalanul jelenjen meg a Budapest V. kerület, József Attila utca és a Hercegprímás út kereszteződésénél, mert a rendezvény egyik főszervezőjét ki kell emelni a rendezvényről, mivel a rajta levő ruházat miatt bűncselekményt követett el. A feladat végrehajtására történő előkészület során azt az eligazítást kapta, hogy az Erzsébet téren levő színpad melletti füves területen található a célszemély, akit ki kell emelni, majd ezt követően a hasonló ruházatú személyekkel szemben is intézkedést kell kezdeményezni, ki kell őket is emelni. A feladat végrehajtására egy tíz főből álló bevetési egység (ebből két fő gépkocsivezető), valamint a Készenléti Rendőrség két csoportja állt rendelkezésére. A helyszínre útban voltak további bevetési egységek is.

Tekintettel arra, hogy a kapott utasítás és a rádióforgalmazás alapján a feladatot haladéktalanul meg kellett kezdeni, a Magyar Nemzeti Gárda szimpatizánsai (kb. 1000-1200 fő) által megtöltött térre a r. hadnagy a rendelkezésére álló csoportokkal bevonult. A színpad pontos helyének ismerete nélkül hatolt be az Erzsébet térre. Ott észlelte, hogy egy színpad van felállítva. A színpad mögötti árnyékos, fás területen csoportosulást fedezett fel, ezért a beosztottaival ott megjelent. A r. hadnagy az árnyékos részhez érve azt tapasztalta, hogy a célszemély egy kb. 30 főből álló, 5-6 soros gyűrű közepén helyezkedik el. A gyűrű belső részénél álló személyek összekapaszkodva védték a célszemélyt, a külső gyűrűben álló személyek kezeiket maguk mellett tartva álltak.

A rendőri erőfölény már ekkor sem állt fenn, a célszemély a r. hadnagy felszólítására nem lépett ki a gyűrűből, sőt társai a kimenekítést is megkezdték. A művelet végrehajtása során a r. hadnagy tonfát tartó kezét megragadta egy férfi, és a hadnagyot a földre rántotta, ahol tovább dulakodtak. A dulakodó férfi elfogását követően a r. hadnagy megkísérelte a célszemélyt a tömegben felismerni, de mivel őt nem látta, úgy döntött, hogy figyelemmel az intézkedés körülményeire, és az őket körbevevő személyek ellenséges magatartására, kivonja a rendőri erőket a tömegből.

A r. hadnagy véleménye szerint amennyiben nem azonnal kellett volna végrehajtani a feladatot, valamint amennyiben megfelelő információval rendelkeztek volna a célszemély tartózkodási helyével és a körülötte állók létszámával kapcsolatban, 5-10 perc várakozást követően a négy BRFK-s és a négy készenléti rendőrségi bevetési egység igénybe vételével a célszemély kimenekítését meg tudták volna akadályozni.

A kiemeléssel kapcsolatban a rendőri erők által készített videofelvételeken az alábbiak láthatók.

A rendőrségi (BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Bevetési Osztályának, a Készenléti Rendőrség beosztottja által és az ORFK KMGEI Információtechnológiai Osztálya által készített) kézi kamerás felvételek tanúsága szerint a rendőrök helyszínen való megjelenése során különböző fenyegető bekiabálások hangzottak el a résztvevők részéről, és többen megpróbálták megakadályozni, hogy a rendőrök a célszemélyt elfogják. A felvétel minősége miatt nem látható, hogy a műveleti parancsnok ellen irányuló hivatalos személy elleni erőszakot milyen magatartással valósította meg a férfi, azt azonban lehet látni, hogy egymással a földön dulakodnak. Ezt követően a közelben álló személyek fenyegetőleg léptek fel a rendőrökkel szemben, lökdösték és sértő kifejezésekkel illették őket.

Egy további felvételen [<http://www.youtube.com/watch?v=qhj7PJ34No8>] az hallható, hogy a riporter azt mondja, előállítottak egy férfit – az említett hivatalos személy elleni erőszak elkövetőjét –, és „ekkor könnygázt is bevetettek, mert többen megpróbálták megakadályozni az akciót. Végül nem alakult ki nagyobb dulakodás, a könnygáztól viszont

többen rosszul lettek.” A képsoron az látható, hogy a fás területen tartózkodó rendőrök a tömeg fellépése hatására nem irányítottan, többször a levegőbe fújtak a náluk lévő paprika spray-ből. Nem látható olyan esemény, amelynek során közvetlen közről fújtak le embereket.

A rendőrségi felvételeken a panaszos beazonosíthatóan nem látható.

III.

A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a következő tényállást állapítottam meg a döntésem alapjául.

A panaszos 2010. július 04-én egy csoport tagjaként autóbusszal Budapestre utazott a Jobbik Magyarországért Mozgalom által szervezett rendezvényre. Röviddel indulás után Cserkeszőlő környékén rendőri intézkedés alá vonták a buszukat. Az intézkedést fogantató rendőrök a panaszolt intézkedés napján fokozott ellenőrzésben vettek részt.

Fokozott ellenőrzést 2010. július 04-ére egyrészt az országos rendőrfőkapitány rendelt el egyedi utasításával, mely alapján a rendőri állomány az ország területén jogellenesen tartózkodók felderítése céljából mélységi ellenőrzést végzett, valamint a közlekedés biztonságának további javítása érdekében a járművek műszaki állapotát, a járművek forgalomban részvételének feltételeit, valamint a járművek vezetőit, azok vezetésre képes állapotát és vezetésre jogosultságát ellenőrizte. Ennek keretében igazoltatásokat, ruházat, csomag és jármű átvizsgálást hajtott végre. Az ellenőrzéseknek elsősorban a 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművekre kellett kiterjedniük. Ezen egyedi utasításhoz kapcsolódóan a Jász-Nagykún-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatója intézkedési tervet adott ki a „Magyar Nemzeti Gárda” 2010. július 4-én Budapesten megtartásra kerülő avatásával kapcsolatos megyei közlekedésrendészeti feladatok végrehajtására. Az intézkedési terv szerint a bíróság jogerős ítéletével betiltott Magyar Gárda alapjain szerveződött Magyar Nemzeti Gárda tagjainak fogadalomtételére 2010. július 4-én Budapesten, az Erzsébet téren kerül sor. Tekintettel arra, hogy ugyan ebben az időpontban kezdődik a 15. Budapest Pride „meleg fesztivál” is, amelynek szintén Budapest ad otthont, az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) vezetője fokozott közlekedési ellenőrzés végrehajtását rendelte el.

Az intézkedési terv szerint a fő közlekedési utakon elsősorban a Budapest irányába haladó forgalom ellenőrzése volt a cél és az ellenőrzés során – az általános forgalom ellenőrzési feladatokon túl – kiemelt figyelmet kellett fordítani minden olyan gépjármű ellenőrzésére, amelyről a külsőségei alapján (zászlók, transzparenszek, feliratok, a gépjárműben tartózkodók ruházata, stb.) feltételezhető volt, hogy az avatási ünnepségre utazik.

Minden igazoltatott személyt és járművet a körözési rendszerben ellenőrizni kellett, és az ellenőrzés tényéről minden esetben igazoltató lapot kellett kiállítani. Minden ellenőrzés alá vont jármű vezetőjével szemben alkoholszondás ellenőrzést kellett alkalmazni. A megyei rendőr-főkapitányság ügyeletének haladéktalanul jelenteni kellett, amennyiben feltehetőleg az avatási ünnepségre tartó gépjárművet, vagy ilyen gépjárművekből álló konvojok haladását észlelték az intézkedő rendőrök, illetve ezzel kapcsolatban rendőri intézkedés vált szükségessé. Fokozottan ellenőrizni kellett az említett fő közlekedési utak mellett lévő parkolókat, benzinkutakat, pihenő helyeket.

Az intézkedési terv kiegészítése a fentiekben túl előírta azt is, hogy az üzemképes forgalomellenőrző technikai eszközök használata ki kellett, hogy terjedjen a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek, ilyen gépjárművekből álló konvojok dokumentálására is, továbbá az ilyen eszközök alkalmazásával „előjelző és információtovábbító” tevékenység végzése volt indokolt. A fokozott ellenőrzés parancsnoka részére haladéktalanul jelenteni kellett a feltehetőleg a rendezvényre tartó gépjárművek vagy ilyen gépjárművekből álló

konvojok haladását, illetve azt, ha ezzel kapcsolatban bármilyen rendőri intézkedés vált szükségessé.

Az intézkedést foganatosító rendőrök felállítási helye Kunszentmárton külterületén, a 44-es fő közlekedési út 52 és 53 km szelvénye között volt. Utasításra a rendőröknek az autóbust meg kellett állítani és a rajta lévő személyeket igazoltatni, valamint priorálni.

Az autóbust 11 óra 20 perckor vonták intézkedés alá, a rendőri karjelzést a megállítása érdekében 150-200 méter távolságból adták ki. Az autóbusz vészfékezés, vagy hirtelen megállás nélkül, biztonságosan meg tudott állni úgy, hogy forgalmi akadályt nem képezett, a közlekedés más résztvevőjének biztonságát nem veszélyeztette. A buszon 49 utas és a sofőr tartózkodott. Mindezekre tekintettel mellőztem a tényállásból a panaszos azon nyilatkozatát, hogy a rendőr intézkedésével a buszt hirtelen fékezésre kényszerítette, mivel ezen állítást a rendőri jelentés, mind a buszvezető (alább ismertetett) állítása cáfolta, és az egyik utas miatt a helyszínre rendelet mentő személyzet sem állapított meg sérülést ennél az utasnál.

A busz hátsó ablakán belülről kb. 50x50 cm nagyságú Árpádsávós zászló volt kifüggesztve, valamint jobb oldalon a középső ülésre egy darab Árpádsávós zászlót terítettek. Az autóbust átvizsgálták, közbiztonságra veszélyes eszközt nem találtak.

Az utasokat igazoltatták, valamint az utasítás alapján priorálták és ruházat-átvizsgálást végeztek, amelynek során szabálysértést nem észleltek. Az első személy adatait 11 óra 27 perckor jegyezték fel, a számítógépes rendszerből történő lekérdezésére 11 óra 36 perckor került sor, míg az utolsó személy adatainak rögzítése a manuális nyilvántartásban 12 óra 09 perckor, lekérdezése pedig 12 óra 50 perckor történt. A fentiekből kiderül, hogy egy személy igazoltatása és adattárból lekérése, kevesebb, mint 2 percet vett igénybe. A számítógépes rendszerből a lekérdezések folyamatosak voltak, ennél rövidebb idő alatt nem volt lehetséges végrehajtani az ellenőrzést. A keletkezett RK lapokat megsemmisítették a törvényes határidőn belül.

Az utasok nagy része terepszínű ruhát viselt, gárda egyenruha nem volt senkin. Néhány személy pólóján „szebb jövőért” felirat volt olvasható.

Intézkedés során megkereste őket az egyik utas azzal, hogy a hirtelen fékezés miatt beütötte a fejét, és fájlalja. Az intézkedő rendőrök mentőt hívtak hozzá, akik megvizsgálták, és megállapították, hogy sérülése nincs. A busz vezetője elmondta, hogy a karjelzést megfelelő időben kapta, és biztonságosan meg tudott állni.

A buszon tartózkodó személyek elmondták, hogy Békéscsabáról indultak és Budapestre mennek az Erzsébet térre bejelentett rendezvényre. Az intézkedés megkezdése előtt kamerákat és mobiltelefonokat vettek elő az utasok. Az intézkedő rendőrök ekkor arról tájékoztatták őket, hogy intézkedő rendőrt nem lehet kamerázni, erre ők a készülékeket elrakták. Intézkedés során az utasok együttműködők voltak, rendbontás nem történt. Az intézkedés végén elkérték a r. zászlós nevét, jelvéyszámát, valamint szolgálati helyét, amit a r. zászlós megadott.

Ezt követően a panaszos és társai útjukat folytatták Budapest irányába amikor 13 óra 30 perckor a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság állományaiba tartozó rendőrök megállították és intézkedés alá vonták őket. Az intézkedés idején és helyén a fent említett országos rendőrfőkapitányi egyedi utasítás mellett hatályban volt a Bács Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedésrendészeti Osztálya által a megye területére kiterjedően elrendelt fokozott ellenőrzés 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig. A fokozott ellenőrzés végrehajtásában, amely az autóbuszok, 9 vagy több személy szállítására alkalmas járművek ellenőrzésére, valamint a jogellenesen belföldön tartózkodó személyek kiszűrésére irányult, a BKMRFK állományából 45 fő vett részt. A panaszos és társaival szemben foganatosított intézkedésben annak mihamarabbi befejezése céljából több rendőr vett részt. Az intézkedést az M5 autópálya bal pályatest 91 km-nél lévő parkolóban hajtották végre, a parkolóban kialakított mellékhelyiség előtti területen, ahol az intézkedés

mihamarabbi befejezése céljából helyszínre érkezett két fő rendőr a Kecskeméti Rendőrkapitányság, valamint hat fő rendőr a Kiskunhalasi Rendőrkapitányság fokozott ellenőrzésben résztvevő állományából.

A helyszínen lévő kollégákkal együtt igazoltatták az autóbusz utasait, valamint vezetőjét. Az igazoltatás során igazoltató lapokat állítottak ki az intézkedés alá vont személyekről és adataikat az országos számítógépes nyilvántartó rendszeren keresztül ellenőrizték. Az intézkedés alá vont személyek adatai valósak voltak, az érintettek körében nem szerepeltek.

Az intézkedés alá vont személyek csak többszöri felszólításra adták át a személyi igazolványaikat és többször hangoztatták, hogy mást nem kötelesek átadni, ezért a lakcímküvet igazoló hatósági igazolványukat nem adják át. A jelentés szerint az intézkedő rendőrök az igazoltató lapokon a lakcímket azoknál a személyeknél rögzítették, akik ezt az információt – erre irányuló külön kérés nélkül – önként közölték. Az igazoltató rendőrök rendszeresített motoros védőruházatban voltak, szolgálati ruházatukon elhelyezték jelvényüket, állományjelzőjüket, rendfokozati jelzésüket, valamint az állományjelző alatt a rendszeresített tépőzáras jelvényt is. Az igazoltatást végző r. főtörzsőrmester nevét, rendfokozatát, illetve jelvényt is egy személy kérdezte meg, azt a rendőr megmondta, illetve ruházatán meg is mutatta. Az intézkedésben részt vett többi rendőr szolgálati öltözete nyári pantalló, fehér ing és láthatósági mellény volt, amelyet szolgálati azonosító jelvénnel és rendfokozati jelzéssel láttak el. Az igazoltató rendőrök közül többek nevét, jelvényt, beosztási helyét és parancsnoka nevét az általunk igazoltatott személyek elkérték. A rendőrök tájékoztatták őket, hogy az intézkedés befejeztével mindent közölni fognak, ez meg is történt. Az igazoltatásokról kiállított RK lapokon a panaszos neve, anyja neve, személyi száma, születési helye szerepel. Ugyanakkor nem tájékoztatták pontosan a panaszost az intézkedés céljáról. Ezt a panaszosi nyilatkozatot erősíti meg rendelkezésre bocsátott RK lapokon eszközölt bejegyzés is, miszerint az igazoltatás oka általános ellenőrzés.

Az intézkedést követően folytatta útját a panaszos társaival Budapestre, ahol a Nagykörösi úton ismét intézkedés alá vonták őket. Az intézkedés helyén és idején a fent említett országos rendőrfőkapitányi egyedi utasítás mellett hatályban volt a Budapest rendőrfőkapitánya által 2010. július 1-jén egyedi utasítással elrendelt fokozott ellenőrzés is 2010. július 4-én 0 órától 24 óráig. Az egyedi utasítás szerint a rendőri állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során az utasítás végrehajtásába beosztott rendőri állomány számára szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat írt elő az Rtv. 13. § alapján – illetve kérésre –, továbbá azt, hogy közreműködjön a rend helyreállításában, és jogsértés esetén hajtsa végre a szükséges intézkedést. A szolgálatot teljesítő rendőrök 15 óra körül azt az utasítást kapták a BRFK Biztosítási Törzsétől, hogy vonjanak intézkedés alá egy autóbust, amelyen a jogerősen feloszlott Magyar Gárda (vezetőiben, céljaiban, felépítésében megegyező) utódjának tekinthető Magyar Nemzeti Gárda tagjai utaznak. Az intézkedés során ellenőrizni kellett azt is, hogy a rendezvényre tartók bármilyen közbiztonságra veszélyes vagy testi sértés okozására alkalmas eszközt birtokolnak-e. Arról nem volt tudomásuk, hogy az autóbust korábban már intézkedés alá vonták, ilyen jelzést a biztosítási törzs nem adott.

A Budapest XIX. kerület, Nagykörösi úton a korábban már a BRFK Közlekedésrendészeti Főosztály beosztottjai által megállított és intézkedés alá vont autóbusz utasait a kapott utasítás alapján igazoltatták, ruházat- és csomag átvizsgálást, illetve az autóbuszon járműátvizsgálást foganatosítottak. Az intézkedés során az utasok a közút szélén a járdán várakoztak. Tekintettel arra, hogy az igazoltatásokat követő priorálások, valamint a jármű- és csomagátvizsgálások következtében további intézkedések nem váltak szükségessé, a járművet utasaival együtt az intézkedés végeztével útjára bocsátották, az intézkedésről írásos jelentést nem készítettek. A priorálások végrehajtása alatt a jármű- valamint a

csomagok átvizsgálását is végrehajtották. Ezen intézkedés alatt mindvégig jelen volt a busz egyik utasa, akit a busz utasai jelöltek ki maguk közül, és ezen férfi a teljes járműátvizsgálást rögzítette a nála lévő mobiltelefonnal. A busz utasainak többsége kifejtette, hogy ezen eljárást maximálisan korrektnek és emberségesnek tartják.

Ezen kifejezéseket használta az a férfi is, aki egyedülként jelezte az intézkedő rendőröknek, hogy szomjas. Mivel utastársai (akik az intézkedés megkezdésekor magukhoz vették enni-innivalójukat) nem reagáltak kijelentésére, a Rendész 201-es csoport saját vízkészletéből adott inni a férfinak. Ezen rendőri nyilatkozatra tekintettel mellőzöm a tényállásból a panaszos azon állítását, hogy az intézkedést étel és ital nélkül kellett tőrnük.

Mellőzöm a tényállásból a Budapest Erzsébet téri intézkedéssel kapcsolatos bizonyítékokat, mivel azok a sérelmezett intézkedések a panaszost nem érintették, így azzal kapcsolatosan panasz előterjesztésére nem jogosult¹.

A Cserkeszölő közelében foganatosított rendőri intézkedés az országos rendőrfőkapitány által elrendelt fokozott ellenőrzés és a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Rendőr-főkapitányság által kiadott intézkedési terv hatálya alatt történt. Utóbbi dokumentum kifejezett feladatokat határozott meg a Magyar Nemzeti Gárdához tartozónak látszó csoportokat szállító járművekkel kapcsolatos intézkedésre. Tekintettel arra, hogy a nevezett társadalmi szervezet jogelődjét feloszlatta a bíróság. Az ezzel kapcsolatos döntés miatt 2009. július 04-én tömeges, sérülés okozására alkalmas eszközzel elkövetett erőszakos cselekmények miatt kellett csapaterőt alkalmaznia a Rendőrségnek. Ezért a közrend és közbiztonság megóvása, bűncselekmények megakadályozása, és mások jogainak védelme érdekében megalapozottan került sor a fokozott ellenőrzés elrendelésére². Mindezek alapján megállapítható, hogy irreleváns, hogy az intézkedés alá vont személyek esetlegesen egy politikai tömörüléshez tartoztak-e vagy sem, mivel a velük szemben foganatosított intézkedések oka és jogalapja a fent részletezett előzményekre tekintettel a közrend védelme volt. Az intézkedési tervben foglalt célok érdekében jogszerűen igazoltatták a panaszost (lásd a 2. lábjegyzetet). A fokozott ellenőrzésre tekintettel jogszerűen vizsgálták át a buszt, valamint utasai ruházatát a rendőrök (lásd a 2. lábjegyzetet).

Meg kívánom jegyezni, hogy az intézkedő rendőrök tévesen tájékoztatták a busz utasait, hogy a rendőri intézkedésről nem lehet felvételt készíteni. Tekintettel azonban arra, hogy a panaszos e körülményt nem sérelmezte, így e kérdésben mellőzöm a döntéshozatalt.

A panaszos sérelmezte az intézkedés időtartamát. A tényállásban megállapítottak alapján a panasz ezen része alaptalan, mert objektív bizonyítékok alapján megállapítható,

¹ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) és (2) bekezdése szerint akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el. Akinek az intézkedés jogát vagy jogos érdekét érintette, panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez.

² A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 1. § (1) bekezdése alapján a Magyar Köztársaság Rendőrségének (a továbbiakban: rendőrség) feladata a közbiztonság és a közrend védelme, az államhatár őrzése, a határforgalom ellenőrzése, az államhatár rendjének fenntartása, a terrorizmus elleni küzdelem és az e törvényben meghatározott bűnmegelőzési, büntfelderítési célú ellenőrzés.

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 30. § (1) és (2) bekezdése alapján a rendőrség a bűncselekmény elkövetőjének elfogása és előállítása, vagy a közbiztonságot veszélyeztető cselekmény vagy esemény megelőzése, megakadályozása érdekében a rendőri szerv vezetője által meghatározott nyilvános helyen vagy a közterület kijelölt részén az oda belépőket vagy az ott tartózkodókat igazoltathatja.

A rendőrség e cél elérése érdekében épületet, építményt, helyszínt, csomagot és járművet átvizsgálhat.

hogyan a rendőrök az igazoltatottak adatainak lekérdezését folyamatosan a technikai lehetőségek teljes kihasználásával folytatták.

A Kecskemét környékén foganatosított intézkedés jogalapja az országos rendőrfőkapitány által országos hatállyal, valamint ehhez kötődően, a Bács-Kiskun Megyei Rendőr-főkapitányság által a megye területére kiterjedő hatállyal elrendelt fokozott ellenőrzés (lásd az 1. lábjegyzetet), mely a közlekedésbiztonság javítása, és a jogellenes belföldi tartózkodás felderítése érdekében közlekedésrendészeti feladatok célirányos végrehajtását szabta feladatul a végrehajtó állomány részére. Ennek keretében intézkedtek a panaszossal szemben is, igazoltatták majd miután megállapították, hogy további intézkedésre nincs szükség társaival együtt szabadon folytathatták útjukat. Az intézkedés panaszos által tett nyilatkozat szerinti fél órás időtartama a valóságban egy órát tett ki, mely az intézkedés alá vontak számára (49 fő) figyelemmel személyenként közel egy percnyi intézkedést jelent, ami nyilvánvalóan nem minősíthető eltúlzott időtartamnak. Sérült azonban a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga azzal, hogy az intézkedő rendőrök – törvényi kötelezettség ellenére – nem adtak megfelelő tájékoztatást a panaszosnak az intézkedés célját illetően³.

A budapesti intézkedés jogalapja az országos rendőrfőkapitány által országos hatállyal, valamint ehhez kötődően, a Budapesti Rendőr-főkapitányság által a megye területére kiterjedő hatállyal elrendelt fokozott ellenőrzés (lásd az 1. lábjegyzetet), mely a közlekedésbiztonság javítása, és a jogellenes belföldi tartózkodás felderítése érdekében közlekedésrendészeti feladatok célirányos végrehajtását szabta feladatul a végrehajtó állomány részére. A Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetőjének egyedi utasítása szerint a rendőri állomány feladata volt a fokozott ellenőrzés keretében figyelemmel kísérni a rendezvényre érkezőket, valamint a helyszíneken tartózkodókat, megakadályozni az esetleges jogsértések kialakulását. Annak során az utasítás végrehajtásába beosztott rendőri állomány számára szűrőpróbaszerű igazoltatásokat, ruházat-, csomag- és járműátvizsgálásokat írt elő az Rtv. 13. § alapján – illetve kérésre –, továbbá azt, hogy közreműködjön a rend helyreállításában, és jogsértés esetén hajtsa végre a szükséges intézkedést. A fokozott ellenőrzés elrendelése a fent részletezett 2009. évi eseményekre tekintettel a közbiztonság, és mások jogainak védelme, továbbá bűncselekmények megelőzése, megakadályozása érdekében okszerűen történt. Ezért jogszerűen igazoltatták a panaszost, illetve vizsgálták át a ruházatát (lásd a 2. lábjegyzetet).

A panaszos sérelmezte, hogy a vele szemben intézkedő rendőr az általa viselt napszemüveget nem vette le a vele szembeni intézkedés során. A rendőrt ilyen jogszabályi kötelezettség az intézkedés során nem terheli.

Elfogadva a panaszos állítását, hogy az intézkedés másfél óra tartamú volt, és tekintetbe véve, hogy az igazoltatott és átvizsgált személyek száma 49 volt, megállapítható egy fővel kevesebb mint két percig intézkedtek, ami nem minősíthető elhúzódó eljárásnak, ezért a panasz ezen része alaptalan.

IV.

³ A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 20. § (2) bekezdés szerint a rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről.

A panasztestület által az állásfoglalásban a cserkeszőlői intézkedéssel, a budapesti ellenőrzés helyszínével összefüggésben levont következtetésekkel kapcsolatban kialakított álláspontjával a határozat III. részében foglalt indokok alapján nem értek egyet.

A Panasztestület összességében értékelte a három intézkedést, és megállapította, hogy azok együttes elbizonytalanító hatása sértette a panaszosok gyülekezési jogát. Elismerve, hogy egyes intézkedéseknek kétségtelenül lehet efféle visszatartó hatása egyes személyekben, fontosnak tartom megjegyezni, hogy ebben az esetben ez a hatás minden kétséget kizáróan elmaradt, mivel a panaszos és társai időben megérkeztek a rendezvényre és azon eredeti terveiknek megfelelően rész is vettek. Mindezek mellett meg kívánom jegyezni hogy az intézkedések nem voltak előzmény nélkül valók, hiszen a 2009. július 4-i események fényében szigorúan szakmai szempontból indokolt volt a közrend és közbiztonság védelme, bűncselekmények megelőzése szempontjából a fokozott ellenőrzések elrendelése. Ezen intézkedés lehetővé tette, hogy az esetlegesen testi sérülés okozására alkalmas eszközzel megjelenni kívánó kisebb csoportokat egymástól izoláltan, így kisebb rendőri erő alkalmazásával, és a tényleges rendbontás esélyének minimális szintre szorításával lehessen kiszűrni.

Mindezek alapján a Panasztestület álláspontjával e tekintetben nem értek egyet.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény XII. fejezet 54. § (1) és (2) bekezdése;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 30. § d) 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 29. § (2) és (8) bekezdései, 30. § (1) és (2) bekezdései, 81. §-a, 92. § (1) és (2) bekezdései, 93. § (1) bekezdése, a 93/A § (7) és (9) bekezdései;
- A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet 4. § (4) bekezdése.

A jelen eljárásban hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Budapest, 2011. június „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**